

3.3. Євроатлантична інтеграція як стратегічний пріоритет України

План

- 1. Взаємовідносини України з НАТО: історичні аспекти.*
- 2. Новий формат співпраці з НАТО в період гібридної війни Росії в Україні.*
- 3. Членство в НАТО – гарантія безпеки України: Річна національна програма Україна – НАТО на 2021 рік.*
- 4. Виклики на шляху інтеграції України до НАТО.*

Характерною особливістю сучасних зовнішньополітичних процесів в Україні залишається синхронність євроінтеграційного та євроатлантичного інтегрування.

Активні контакти України з НАТО розпочались 22-23 лютого 1992 року, коли до Києва з офіційним візитом прибув Генсек Альянсу М. Вернер.

8 лютого 1994 року Україна підписала Рамковий документ «Партнерство заради миру» (ПЗМ), а 25 квітня того ж року передала керівництву НАТО свій презентаційний документ, в якому визначено політичні цілі участі України в ініціативі НАТО ПЗМ. У ньому сформульовано заходи, які планувалось здійснити Україною для участі в ПЗМ, та зобов'язання робити фінансовий внесок у реалізацію програми заради миру.

Україна чітко усвідомлювала, що шлях до НАТО непростий, адже необхідно відповідати базовим принципам Північноатлантичного договору, згідно з яким від країн-претендентів очікується, що вони будуть:

- розв'язувати міжнародні суперечки мирним шляхом;
- демонструвати відданість принципам верховенства права та прав людини;
- вирішувати мирним шляхом міжетнічні конфлікти й зовнішні територіальні суперечки, спірні питання внутрішньої юрисдикції відповідно до принципів ОБСЄ та з метою прагнення до встановлення добросусідських відносин та інше.

Після завершення належних процедур нові члени приєднуються до Північноатлантичного договору. Отримавши запрошення, нові члени мають приєднатися до низки угод. Важливо пам'ятати, що країна-претендент для набуття повноправного членства в НАТО має пройти ряд етапів.

Так, згідно зі статтею 10 Північноатлантичного договору, «сторони можуть, за одностайної згоди, запросити будь-яку іншу європейську державу, яка спроможна втілювати в життя принципи цього Договору і робити свій внесок у безпеку північноатлантичного регіону, приєднатись до цього Договору» після проходження таких етапів, як:

I. Консультаційний етап. На цьому етапі відбувається інтенсивний індивідуальний діалог із зацікавленими країнами-партнерами. Зустрічі в межах цього діалогу допомагають країні-партнеру вивчити деталі роботи Альянсу, а НАТО має змогу детально вивчити внутрішню ситуацію в країні-претенденті та її відносини з країнами-сусідами (зокрема на предмет відсутності між ними нерозв'язаних територіальних суперечок). Паралельно військово керівництво НАТО проводить аналіз відповідних військових факторів у зацікавленій у членстві в НАТО країні.

II. Переговорний етап. Включає запрошення країни-претендента розпочати переговори про вступ до НАТО, самі переговори та надсилання країною-кандидатом листа про наміри, в якому підтверджено взяті на себе під час переговорів зобов'язання.

III. Ратифікаційний етап розпочинається підписанням Протоколу про приєднання до Північноатлантичного договору й закінчується ратифікацією Протоколу в країнах-членах Альянсу та країні-кандидаті.

IV. Імплементацийний етап розпочинається із процесу передання країною-кандидатом документів про вступ до Північноатлантичного договору на збереження до США. Країни-кандидати стають офіційними членами Альянсу.

Щоб допомогти країнам-претендентам підготуватися до вступу в НАТО, в 1999 році було розроблено та ухвалено **План дій щодо членства в НАТО (ПДЧ)**.

Участь у Плані дій щодо членства в НАТО відбувається на основі самодиференціації і не означає існування ані будь-якого часового розкладу щодо прийняття таких рішень, ані будь-якої гарантії членства. ПДЧ в жодному разі не можна вважати переліком критеріїв для набуття членства в НАТО.

План дій щодо членства (ПДЧ) в НАТО складається з п'яти розділів, а саме:

1. Політичні та економічні питання.
2. Оборона/військові питання.
3. Питання ресурсів.
4. Питання безпеки.
5. Правові питання.

У кожному з розділів ПДЧ визначено питання, які можуть бути предметом обговорення (список не є ви-

черпним), та висвітлено механізми, за допомогою яких можна якнайкраще здійснювати підготовку до можливого отримання членства.

Від кожної країни-претендента вимагається розробити річну національну програму підготовчої діяльності до можливого майбутнього членства з визначенням завдань і цілей підготовки, де б містилася конкретна інформація щодо заходів, які вживаються, органів, які відповідають за впровадження цих заходів; там, де це доцільно – графік роботи щодо конкретних аспектів такої підготовки. Програма формуватиме основу, за допомогою якої з боку Альянсу можна буде простежити прогрес, досягнутий країнами-претендентами для забезпечення зворотного зв'язку.

Зворотний зв'язок і поради з питань Плану дій щодо членства в НАТО забезпечують за допомогою механізмів, у основі яких лежать формули, що діють на сьогодні для країн-партнерів.

Щороку Альянс готує звіт для окремих країн-претендентів, у якому викладаються досягнення цих країн у виконанні щорічних національних програм. Цей документ подають для обговорення на зустрічі Північноатлантичної ради з країною-претендентом.

Важливою подією періоду взаємовідносин 90-х років стало підписання контракту з НАТО, що дав змогу розпочати грандіозний проект з демілітаризації. Метою проекту є безпечне знешкодження 1,5 мільйона одиниць стрілецького та легкого озброєння, а також 133 тис. тонн боєприпасів, які зберігаються в Україні після розпаду Радянського Союзу. Першим практичним кроком став початок знищення 1 тис. одиниць переносних зенітно-ракетних комплексів.

Наступними кроками співпраці України з НАТО стало формування цілісної системи двосторонніх відносин, які в історичному ракурсі означені у такому форматі:

14 вересня 1994 року започаткована перша Індивідуальна програма партнерства (ІПП) між Україною і НАТО, яка була офіційно схвалена на спеціальному засіданні Північноатлантичної ради НАТО.

У 1995 році Україна призначила своїх перших офіцерів зв'язку до штаб-квартири НАТО у Брюсселі та Координаційного центру партнерства (КЦП) у м. Монс (Бельгія). Весною того ж року між Україною і НАТО були укладені Адміністративна угода та Угода у сфері безпеки, на основі яких відкрито офіси зв'язку у штаб-квартирі НАТО.

У 1995 році Україна однією з перших серед країн-партнерів приєдналась до Процесу планування та оцінки сил (ППОС), головною метою якого є надання державам-партнерам можливості для визначення та підготовки сил, здатних ефективно взаємодіяти зі збройними силами інших держав в операціях під проводом НАТО, а також створення механізму для обміну інформацією з питань оборонного та бюджетного планування в рамках ПЗМ.

6 травня 1996 року від імені уряду України були підписані важливі угоди, якими регулюється статус військовослужбовців Збройних сил України при перебуванні на навчаннях та інших заходах на території країн – членів НАТО або країн-партнерів і, навпаки, військовослужбовців інших держав, які беруть участь у навчаннях на території України.

Важливими етапами у розвитку співробітництва Україна-НАТО стали також засідання Північноатлан-

тичної ради (ПАР) за участю міністра закордонних справ України між Україною та НАТО у форматі "16+1", в т.ч. перший офіційний візит Генерального секретаря НАТО Х.Солани в Україну **15-16 квітня 1996 року**.

Протягом 1997 року:

- підписано **Хартію про особливе партнерство** між Україною та НАТО, яка фіксує політичні зобов'язання сторін на найвищому рівні і регламентує зміст особливого партнерства між Україною та НАТО;
- засновано Центр інформації і документації НАТО в Україні та Місію України при НАТО.

У 1998-1999 роках створено Спільну робочу групу Україна – НАТО з питань військової реформи та відкрито Офіс зв'язку НАТО в Україні у м. Києві.

27 січня 2001 року Указом Президента України затверджено Державну програму співробітництва України з НАТО на 2001-2004 роки, а в **липні 2002 року** підписано Указ Президента України "**Про затвердження Стратегії України щодо Організації Північноатлантичного договору (НАТО)**" та Меморандум про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів України і штабом Верховного головнокомандувача Об'єднаних Збройних Сил НАТО на Атлантиці та штабом Верховного головнокомандувача Об'єднаних Збройних Сил НАТО в Європі щодо забезпечення підтримки операцій НАТО з боку України.

У період із 2002 по 2004 рр.:

- створено Державну раду з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України;
- підписано План дій Україна – НАТО і Цільовий план дій Україна – НАТО на рівні міністрів закордонних справ, м. Прага;

- створено Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції України;
- затверджено Цільовий план дій Україна – НАТО на 2004 рік;
- погоджено пакет Цілей партнерства на 2004-2005 роки, який налічував 54 цілі і до якого інтегровані Національні цілі воєнної реформи в Україні;
- уведено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 листопада 2005 року **“Про невідкладні заходи щодо дальшого розвитку відносин України з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО).”**

На виконання зазначеного нормативно-правового акта розроблено та затверджено укази Президента України **“Про Національну систему координації співробітництва України з Організацією Північноатлантичного договору”** (№ 215/2006 від 13.03.06) та **“Про Міжвідомчу комісію з питань підготовки України до вступу в НАТО”** (№ 429/2006 від 22.05.06).

22 травня 2006 року указом Президента України затверджено Положення про Міжвідомчу комісію з питань підготовки України до вступу в НАТО (як консультативний дорадчий орган при Президентові). В ньому, зокрема, відзначено, що успішна реалізація вказаних реформ наблизитиме Україну до побудови демократичної, правової, соціальної держави та дозволить приєднатися до Плану дій щодо розширення НАТО.

Протягом 2007 року відбулися засідання Північноатлантичної ради (ПАР) НАТО, Комісії Україна-НАТО та Ради НАТО-Росія на рівні міністрів закордонних справ, проведено засідання Військового комітету України – НАТО на рівні начальників генеральних штабів, у

контексті виконання заходів **Державної програми розвитку ЗС України на 2006-2011 роки.**

У квітні 2008 року на Бухарестському саміті НАТО відбулася «генеральна репетиція» України щодо приєднання до ПДЧ. Оцінюючи стан справ і результати саміту, слід зазначити, що, незважаючи на те, що Україна не змогла отримати статус учасника Плану дій щодо членства, рівень громадської думки щодо позитивного ставлення до НАТО значно зріс.

Підписання Харківських угод 2010 року з Росією щодо статусу м. Севастополь і продовження терміну перебування Чорноморського флоту до 2040 року, а також Революція гідності 2013 року стимулювали НАТО до практичних кроків співпраці з Україною.

Вторгнення РФ на територію України та анексія Криму змусили НАТО переглянути стратегічні засади політики на Сході Європи. Як засвідчив саміт НАТО в Уельсі у вересні 2014 року, Альянс усвідомив, що дії Росії потребують багатовимірних відповідей і пошуку нових концептуальних підходів для підтримки трансатлантичної безпеки і співробітництва з ЄС у безпековій сфері.

Практичні дії НАТО щодо України в умовах анексії Криму і війни на Донбасі засвідчують, що Альянс оперативно втрутився в ситуацію і надає нашій державі потужну дипломатично-політичну і військову допомогу. Про це свідчать такі заходи.

2015 рік ознаменувався підписанням Угоди про статус **Представництва НАТО в Україні.**

Представництво розширило участь України в усіх заходах в рамках:

- Хартії про особливе партнерство;
- Річних національних програм;

- Програми «Партнерство заради миру»;
- Військового комітету НАТО та інше.

У 2018 році виповнилось 20 років партнерства України з НАТО. Українські військові співпрацюють із союзниками не лише під проводом Альянсу, а й на двосторонній основі. Вони навчаються за кордоном у військових закладах, а потім допомагають впроваджувати міжнародні стандарти в Збройних силах.

Протягом 2018-2020 рр. збільшено представництво ЗС України у складі Консультативної Ради НАТО з командування і управління (СЗВ) та проєктах НАТО з питань зв'язку та інформаційних систем, що, серед іншого, дозволило Україні отримати статус повноправного члена проєкту (Malware Information Sharing Platform), а також брати участь у змаганнях фахівців країн НАТО з програмування "NATO Enterprise Architecture Hackathon.

7 лютого 2019 року Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)», ініційований Президентом. Зміни до Конституції, які закріплюють курс України на членство в Європейському Союзі та НАТО, з 21 лютого 2019 року набули чинності. Цим документом внесено зміни до Конституції України, якими закріплюється незворотність стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору.

2020 рік став знаковим для розвитку та зміцнення взаємовідносин України з НАТО. Підтвердженням цього є надання Україні статусу партнера розширених

можливостей⁵⁶. Новий статус дає можливість Україні обрати сфери взаємодії з НАТО, які будуть максимально корисними для двосторонніх відносин і сприяти протидії світовим загрозам.

Особливості нового формату двосторонніх відносин свідчать про нові потужні можливості для забезпечення національної безпеки України (див. рисунок).

Отримання Україною статусу партнера НАТО з розширеними можливостями передбачає, зокрема, регулярні політичні консультації з питань безпеки на рівні міністрів, розширений доступ до програм взаємодії і навчань, обмін інформацією й досвідом, тіснішу взаємодію під час криз і підготовки операцій, забезпечення проведення багатонаціональних навчань в Україні та за кордоном.

Серед інших подій, що позитивно вплинули на ефективність євроатлантичного поступу, слід виокремити стратегічні рішення **2020 року**.

26 травня 2020 року затверджено Річну програму «Україна-НАТО». В ній передбачені заходи протидії гібридній війні. **14 вересня цього ж року РНБО затвердила Стратегію національної безпеки України**, базовою основою якої є комплекс заходів з практичного вирішення питань євроатлантичного поступу України, модернізації ЗСУ згідно із стандартами НАТО.

У контексті Стратегії 29 жовтня 2020 року прийнято Закон України «Про розвідку». Згідно із Законом, передбачено створення єдиного Координаційного органу системи розвідки.

⁵⁶ URL: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4240197-u-kabmini-poiashnyly-scho-dast-novyi-status-v-nato>

ПАРТНЕРСТВО РОЗШИРЕНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ (ЕОР)

ЦЕ «ОСОБЛИВИЙ ФОРМАТ» СПІВПРАЦІ, ЯКИЙ НАТО ПРОПОНУЄ НАЙБЛИЖЧИМ СОЮЗНИКАМ, ЩО ГОТОВІ ТІСНО СПІВПРАЦЮВАТИ З АЛЬЯНСОМ ДЛЯ ПРОТИДІЇ СВІТОВИМ ЗАГРОЗАМ.

ТАКИЙ ФОРМАТ ДОЗВОЛЯЄ КОЖНІЙ КРАЇНІ ОБРАТИ СФЕРИ ДЛЯ ВЗАЄМОДІЇ, ЯКІ БУДУТЬ МАКСИМАЛЬНО КОРИСНИМИ ДЛЯ НЕЇ ТА НАТО.

ОФІС ВІДПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА
З ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

У ЧОМУ УНІКАЛЬНІСТЬ ЕОР?

ЕОР ВІДКРИВАЄ ЗНАЧНО ШИРШІ МОЖЛИВОСТІ – СЕКТОРАЛЬНОЇ (ОПЕРАТИВНОЇ) ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ З НАТО

ЛОГІСТИКА

ЗВ'ЯЗОК

УПРАВЛІННЯ
ВІЙСЬКАМИ

КОНКРЕТНИХ РОДІВ
ВІЙСЬК ТОЩО

КРАЇНИ-УЧАСНИЦІ

АВСТРАЛІЯ

ФІНЛЯНДІЯ

ГРУЗІЯ

УКРАЇНА

ЙОРДАНІЯ

ШВЕЦІЯ

ЩО МОЖЕ ОТРИМАТИ УКРАЇНА?

1

УЧАСТЬ У ПЛАНУВАННІ ОПЕРАЦІЙ НАТО

2

ДОПУСК ДО ВСІХ НАВЧАНЬ НАТО, ЗОКРЕМА ЗА ТЕМАТИКОЮ СТАТТІ 5 ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО ДОГОВОРУ ПРО КОЛЕКТИВНУ ОБОРОНУ

3

ДОСТУП ДО ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ ТА ПРІОРИТЕТНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ СИЛ І ЗАСОБІВ

4

МОЖЛИВІСТЬ ЗАЙМАТИ ПОСАДИ В ШТАБ-КВАРТИРІ ТА КОМАНДНИХ СТРУКТУРАХ НАТО

5

ПОГЛИБЛЕНИЙ І ШВИДШИЙ ОБМІН РОЗВІДДАНИМИ З КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ НАТО

6

ПОСИЛЕННЯ СПІВПРАЦІ З ПІДТРИМКИ БЕЗПЕКИ В АКВАТОРІЇ ЧОРНОГО МОРЯ

7

СПІЛЬНА ПРОТИДІЯ КІБЕРЗАГРОЗАМ, МІЖНАРОДНОМУ ТЕРОРИЗМУ І ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Одне з основних завдань Координаційного органу – підготовка на основі здобутої розвідувальної інформації узгоджених аналітичних матеріалів для своєчасного прийняття вищими органами державної влади адекватних і своєчасних рішень у сфері національної безпеки. З цією метою вперше в законодавче поле введено таке поняття, як «споживачі розвідувальної інформації», які, своєю чергою, теж братимуть участь у визначенні пріоритетних напрямів здобуття інформації.

26 жовтня 2020 року Місія України при НАТО оприлюднила документ співробітництва «Україна-НАТО» у військовій сфері. **Зазначеними документами передбачається реалізація широкого спектру завдань на короткострокову перспективу.**

Відзначимо, що за останні 6-7 років боротьби з агресивними проявами РФ в Криму та на Сході України військовий потенціал України зміцнів.

За даними авторитетного міжнародного рейтингу Global Firepower, який дає оцінку сукупному військовому потенціалу в кожній країні світу, у травні 2020 року Україна займала 27 місце серед 138 армій різних держав світу, а серед європейських – 9 місце із 50 країн. Ці дані наводить В.П. Горбулін у вже згадуваній книзі «Как победить Россию в войне будущего».

Відзначимо, що на шляху до співпраці з НАТО Україна робить упевнені кроки. Було затверджено Річну національну програму під егідою Комісії Україна – НАТО НА 2021 рік. Зазначена програма є системним документом, який містить опис реформ за відповідними напрямками, визначає їх стратегічну мету, цілі, пріоритетні завдання, необхідні для забезпечення ефективної планомірної реалізації закріпленого Конституцією України стратегіч-

ного курсу держави на набуття повноправного членства України в Організації Північноатлантичного договору.

Деталізація цих та інших стратегічних завдань щорічно проводиться під час підготовки річних національних програм Україна-НАТО, які є важливим координуючим інструментом євроатлантичної інтеграції України.

Попри те, протягом 2019-2021 рр. Україна потужно зарекомендувала себе як майбутнього члена НАТО, її зусилля на шляху до Альянсу не завжди об'єктивно оцінюються.

Поряд з цим деякий оптимізм щодо євроатлантичного поступу України з'явився після саміту НАТО в Брюсселі в липні 2021 р. за участі президента Дж. Байдена. В заключній декларації цього саміту зазначено: **«Ми підтримуємо рішення, прийняте на Бухарестському саміті, що Україна буде членом альянсу з Планом дій щодо членства як невід'ємною частиною процесу; ми підтверджуємо всі елементи цього рішення, а також наступні рішення, включаючи те, що кожен партнер буде оцінюватися по достоїнству. Ми твердо підтримуємо право України визначати своє майбутнє і свій зовнішньополітичний курс без втручання ззовні. Щорічні національні програми в рамках Комісії НАТО-Україна залишаються механізмом, за допомогою якого Україна просуває реформи, пов'язані з її прагненням до членства в НАТО. Україна повинна повністю використовувати всі інструменти, доступні в рамках Комісії Україна-НАТО, щоб досягти своєї мети щодо впровадження принципів і стандартів НАТО»⁵⁷.**

⁵⁷ URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/750030.html>

Спільне рішення союзників також закликає нашу країну проводити далі «широкомасштабні, стійкі і незворотні реформи», і це стосується не тільки сфери безпеки і оборони, а й інших сфер. У рішенні, зокрема, згадано потребу «поваги до меншин». Цю вимогу, як відомо, послідовно висуває Угорщина. Київ повинен просуватися вперед на шляху реформ і використовувати наявні інструменти для досягнення членства.

Крім того, Альянс наголосив, що Партнерство розширених можливостей (**Enhanced Opportunities Partner, EOP**), яке Україна отримала у 2020 році, «додає імпульс до нашої і без того амбіційної співпраці та просуває подальшу (військову) взаємосумісність».⁵⁸

Президент США Джо Байден, який був учасником саміту НАТО, назвав умови надання ПДЧ НАТО. Президент США заявив, щоб отримати **План дій щодо членства в НАТО** і стати частиною Альянсу, **Україні необхідно відповідати критеріям і переконати всіх членів НАТО.**

При цьому Байден уточнив, що перешкодою Києва на шляху членства є корупція, а не війна на Донбасі. Американський лідер пообіцяв, що США робитимуть «усе можливе, щоб Україна могла чинити опір фізичній агресії РФ», і підтвердив підтримку її суверенітету та територіальної цілісності⁵⁹.

Важливою подією на шляху до НАТО став візит Президента України В. Зеленського до США, під час якого від президента Дж. Байдена було отримано запевнення,

⁵⁸ URL: <https://zn.ua/ukr/WORLD/v-nato-oholosili-shcho-ukrajina-otrimaje-chlenstvo-cherez-pdch.html>

⁵⁹ URL: <https://ua.korrespondent.net/world/worldabus/4367667-baiden-nazvav-pereshkodu-na-shliakhu-ukrainy-do-nato>

що Україна стане основним союзником США в НАТО. Затверджено і програму допомоги в оборонній сфері від США і НАТО.

При цьому лідери НАТО залишилися вірними обіцянці прийняти Україну до своїх лав. Утім, реальність виглядає дещо іншою – частина членів Альянсу побоюється, що ризики від членства України в НАТО перевищують вигоди. Головна проблема полягає в тому, що ці ризики не залежать від зусиль Києва – ключовий виклик пов'язаний із погрозами Росії. В Альянсі існує думка, що стрімке зближення з Україною (зокрема і запрошення до Плану дій щодо членства) може спричинити ще більшу дестабілізацію в регіоні, аж до відновлення гарячої фази воєнних дій Росії проти України. Існують й інші стримуючі фактори руху України до Альянсу.

По-перше, незважаючи на рішення Бухарестського саміту, в НАТО, як і раніше, немає одностайності в питанні надання Україні ПДЧ. Ряд країн – Німеччина, Франція, Італія та інші – виступають проти членства України. Насамперед тому, що надання нашій країні ПДЧ означає ускладнення їхніх відносин із Росією і загрозу дестабілізації ситуації в Донбасі. Ці країни також не розуміють, як Україна, що воює з Росією, до того ж глибоко уражена корупцією, ставши членом Альянсу, зможе посилити його безпеку.

По-друге, противників надання Україні ПДЧ лякає й перспектива «чорногорського сценарію» в нашій країні: після перемоги на парламентських виборах у Чорногорії проросійських і просербських партій ця країна стала потроху коригувати свої відносини з НАТО.

По-третє, різко знижує українські шанси й позиція Вашингтона: він поки що утримується від підтримки Ки-

єва в питанні ПДЧ. Головний меседж, який останніми тижнями неодноразово передавали українцям високопоставлені представники США, – лише виконання критеріїв Альянсу, проведення реформ допоможе Україні отримати План дій щодо членства в НАТО.

Після саміту Альянсу заступник Генсека НАТО Мірчі Джоане закликав Україну до подальшого здійснення внутрішніх реформ на шляху до членства в Альянсі.

За його словами, рішення про вступ України і Грузії в НАТО є, і воно було підтверджено на найвищому політичному рівні в Альянсі.

Глава Української держави Володимир Зеленський подякував НАТО за перспективу членства і водночас дорікнув членам Альянсу за відсутність конкретних термінів щодо наступних кроків для досягнення мети.

«Ми продовжимо курс на реформи в сфері безпеки і оборони з тим, щоб ще більше відповідати стандартам сумісності з державами-членами НАТО», – заявив глава держави. За його словами, Україна, не будучи членом НАТО, вже сьогодні вносить вагому частку в євроатлантичну безпеку. Протистояння російській агресії на Сході, під час якого, на жаль, продовжують гинути українські воїни, є безцінним внеском України у безпеку всього євроатлантичного простору»⁶⁰.

⁶⁰ URL: <https://strana.ua/news/338652-zelenskij-konstatiroval-otsutstvie-konkretnykh-itohov-sammita-nato-po-pdch-dlja-ukrainy.html>

Література до теми

1. Послання Президента України Володимира Зеленського до Верховної Ради про внутрішнє та зовнішнє становище України / Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/news/poslannya-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-do-verho-64717>
2. Указ Президента України №121/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>
3. Кабінет Міністрів розробив Стратегію зовнішньої політики України на період 2021-2024 років для затвердження Радою національної безпеки і оборони (РНБО). URL: <https://ukranews.com/ua/news/781213-kabmin-rozrobuv-strategiyu-zovnishnoyi-polityky-ukrayiny-do-2025-roku>
4. Зеленський затвердив Річну програму Україна – НАТО. URL: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4233374-zelenskyi-zatverdyv-richnu-prohramu-ukraina-nato>
5. Указ Президента України №392/2020 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
6. Закон «Про розвідку». URL: <https://zn.ua/ukr/internal/zakon-pro-rozvidku-tse-nova-storinka-v-istoriji-natsionalnoji-bezpeki-nashoji-krajini.html>
7. Співробітництво у військовій сфері. URL: <https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/ukrayina-nato/spivrobotnictvo-u-vijskovij-sferi>
8. Зеленський поскаржився на відсутність конкретики в питанні руху України до НАТО. URL: <https://strana.ua/news/338652-zelenskij-konstatiroval-otsutstvие>

- konkretnykh-itohov-sammita-nato-po-pdch-dlja-ukrainy.html
9. В НАТО оголосили, що Україна отримає членство через ПДЧ. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2021/06/14/7124428/>
 10. Байден назвав умови надання Україні ПДЧ НАТО. URL: <https://zn.ua/ukr/POLITICS/bajden-nazvav-umovi-nadannja-ukrajini-pdch-nato.html>
 11. Байден назвав перешкоду на шляху України до НАТО. URL: <https://ua.korrespondent.net/world/worlddabus/4367667-bajden-nazvav-pereshkodu-na-shliakhu-ukrainy-do-nato>
 12. Саміт НАТО: Рішення про майбутнє членство України в Альянсі в силі, для Києва головне – просувати реформи. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/750030.html>
 13. Новий вимір військової співпраці: що змінили 20 років партнерства України з НАТО. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/12/20/7075336/>
 14. Основи європейської та євроатлантичної інтеграції України: навчальний посібник/В.В.Говоруха, В.Г.Бульба, Ю.П.Сурмін та ін.; за заг.ред академіка НАН України, д.т.н. В.П.Горбуліна. – К.: ДП «НВЦ «Євроатлантикінформ», 2006. С. 284.
 15. Горбулін В.П. Донбас і Крим: ціна повернення: монографія/ за заг. редакцією В. Горбуліна та ін.; К.: НІСД. 2015. 474 с.
 16. Горбулін В. Мой путь в зазеркалье. Не только путевые заметки. – К.: Брайт Букс. 2019. 280 с.
 17. Горбулін В. Как победить Россию в войне будущего. К.: Брайт Букс. 2020. 256 с.
 18. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2017–2019) / авт. вступ. ст., упоряд. А.Ю. Мартинов; відп. ред.

- С. В. Віднянський. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2020. 310 с.
19. Виступ Президента України Володимира Зеленського на загальних дебатах 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. URL: <https://www.president.gov.ua/news/vistup-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-na-zagalnih-70773>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.
2. «Дзеркало тижня. Україна». URL: <http://dt.ua/>.
3. «Європейська правда». URL: <https://www.eurointegration.com.ua/>
4. «Українська правда». URL: <http://www.pravda.com.ua/rus/>.
5. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/ukr/journal.php>.
6. Науковий журнал «Стратегічна панорама». URL: <http://www.niss.gov.ua/catalogue/5/>